

WHAT WE ARE TALKING ABOUT WHEN WE TALK ABOUT ADDICTOLOGY

O ČEM MLUVÍME, KDYŽ MLUVÍME O ADIKTOLOGII

Dear readers,

First and foremost, the issue of the journal you are holding in your hands addresses the boundaries and focus of addictology (as well as other disciplines concerned with addictology). The editors of this issue sought to provide a comprehensible account of “what is it that we are talking about when we talk about addictology”.

We have the opportunity to reflect on the boundaries of addictology as a healthcare-specific discipline (cf. the text dealing with the system of lifelong education in addictology), which can provide grounds for the emancipation of health and social practitioners in terms of their expertise and position on the labour market. It also offers new possibilities for emancipation and liaison with other health professions.

The article on the strategy for addiction science and research deals with the development of addictology as a multidisciplinary field of study. It allows new perspectives which make it possible to review and redefine the priorities that should be addressed with respect to the core issues of the emerging transdisciplinary theory and the needs of practice.

In addition to policy-related papers intended for further discussion, the current number of the journal features a “festival” of texts representing research and development projects involving major contributions from doctoral addictology students from the 1st Faculty of Medicine of Charles University in Prague. Available for three years now, this PhD level of study is designed to merge science with the academic curriculum in addictology. The bachelor’s degree study programme is conceived as an ‘entrance ticket’ to addictology as a practical healthcare discipline; for some it is the starting point from which to aspire to the master’s degree as a higher academic level and a source of more thorough expertise. The next follow-up level, the doctoral level, extends the study to include the rigorous training of prospective researchers. In one form or the other, “addictology” is currently taught in about twenty locations around the world.

Recently the term “addictological services” (or “addiction treatment services”) has become increasingly common in practice and seems to have replaced the term “drug ser-

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

číslo časopisu, které držíte v rukou, se týká zejména hranic a zaměření adiktologického oboru (nebo přesněji adiktologických oborů). Cílem editorů tohoto čísla bylo přispět srozumitelně k zobrazení toho, „o čem všem mluvíme, když mluvíme o adiktologii“.

Máme příležitost uvědomit si hranice adiktologie jako zdravotnického oboru (viz text *Koncepce celoživotního vzdělávání v adiktologii*). Tento zdravotnický obor může být příležitostí k emancipaci pracovníků ve zdravotně-sociálních službách z hlediska odbornosti, pozice na trhu práce. Přináší i nové možnosti emancipace a spolupráce v rámci disciplín zdravotnických.

Text „Koncepce vědy a výzkumu v adiktologii“ se zabývá rozvojem adiktologie jako multidisciplinárního vědního oboru. Vzniká tak prostor, ve kterém lze uvažovat a formulovat v nové kvalitě, co je užitečné zkoumat nejen z hlediska základních otázek vznikající transdisciplinární teorie, ale i z hlediska potřeb praxe.

Kromě koncepčních materiálů určených k diskusi je v čísle zařazen „festival“ textů zobrazujících výzkumné a rozvojové projekty, kterých se rozhodující měrou účastní studenti Ph.D. stupně studijního oboru adiktologie na 1. LF UK v Praze. Tato forma studia probíhá již třetím rokem a spojuje vědu s adiktologií jako studijním oborem. Bakalářský stupeň studijního oboru má být vstupenkou do adiktologie jako praktického zdravotnického oboru, pro někoho je základem k postupu na vyšší akademický a prohlubující stupeň magisterského studia. Dále navazující Ph.D. stupeň doplňuje studijní možnosti o intenzivní výchovu adeptů výzkumu. Nějaká forma studijního oboru „adiktologie“ probíhá v současnosti na zhruba dvaceti místech ve světě.

Termín „adiktologické služby“ se stává stále častěji používaným termínem v současné praxi, zdá se, že nahrazuje termín „drogové služby“ nebo „protidrogové služby“. Označuje se tak široká oblast služeb, která je definována především cílovými skupinami s určitou povahou problematiky. Za touto oblastí je ovšem rozsáhlý příběh, který měl různé letopočty, a rozsáhlá různorodá praxe. Tyto služby jsou multidisciplinární a většina pracovníků v nich nejsou ani adiktologové zdravotníci, ani adiktologové nezdravotníci, ani multidisciplinární vědci. S oborem své praktické činnos-

vices". It is used to refer to a wide range of services defined primarily by the specific needs of their target groups. There is a long story marked out by a number of significant dates and a solid body of various practices behind all this. These services are multidisciplinary in nature and the majority of their staff are neither healthcare-specific addiction professionals nor non-healthcare addiction professionals, and not even multidisciplinary scholars. What identifies us with the area of our practical activities is our investment, our own maps of understanding, and the positions we have managed to achieve. Anybody who comes up with new terms, concepts, and visions will inevitably come up against the existing boundaries, and conflicts and misunderstanding rather than acceptance and approval must be expected. Naturally, what is perceived by one person as an opportunity may be perceived by another as a threat. I gladly welcome any polemical contributions to the discussion; this often happens where such risks exist.

I wish you inspiring and useful reading, thoughts, and discussion.

Prague, 14 November 2014

PhDr. Jiří Libra
Department of Addictology, 1st Faculty of Medicine,
Charles University in Prague
and General University Hospital in Prague

ti jsme identifikováni zejména svými investicemi, svými vlastními mapami porozumění, svými reálnými pozicemi, kterých se nám podařilo dosáhnout. Přichází-li někdo s novými termíny, s novými koncepcemi, pak naráží na dosavadní hranice a je třeba očekávat spíše konflikt a pravděpodobnost nedorozumění než přijetí a souhlas. Je přirozené, že to, co jeden vnímá jako příležitost, může druhý vnímat jako nebezpečí. S upozorněním na rizika přichází do diskuse i polemický text, který si dovoluji vstřícně uvítat.

Přeji vám inspirující a užitečné čtení, úvahy a diskuse.

V Praze dne 14. listopadu 2014

PhDr. Jiří Libra
Klinika adiktologie, 1. lékařská fakulta,
Univerzita Karlova v Praze
a Všeobecná fakultní nemocnice v Praze